

Hvítanes einaferð enn

Sama dagin, sum uppskot javnaðarmanna um turkíhús á Hvítanesi var til viðgerðar og atkvøðugreiðslu, legði Hemming Jespersen fram eitt uppskot um flakavirkj á Hvítanesi. Bæði uppskotini fullu? Hvi fullu bæði uppskotini? Svárið er einans eitt, og tað er tað, at Hemmingur og hansara partamenn vildu hava bæði at falla. Fyri tað fyrsta talaði hann um, hvussu rotin húini á Hvítanesi vóru, og tí burturtveittur peningur at gera nakað við tey.

Fyri tað annað segði hann, at tað var óráð at gera atleggjargarbyrgju á Hvítanesi.

Fyri tað triðja legði hann uppskot fram, sum ongín javnaðarmáður kundj greiða atkvøðu fyri av teirri orsök, at Hemming uppskot hevði ein hala, sum fordømdi tað uppskot, sum javnaðarmenn høvdu framlagt. Undirritaði tók til orða og vardi at tað bar til at gera flakavirkj á Hvítanesi, sjálvt um turkíhús eisini verður har. Pláss er til bæði, og tí vilja vit javnaðarmenn greiða atkvøðu fyri báðum uppskotunum, tó treytað av, at Hemmingur vil strúka við merkingarnar burtur. Hann má skilja, at vit javnaðarmenn kunna og vilja greiða atkvøðu fyri flakavirkinum; men vit vilja eina kunna ei vera við til at góðkenna hala Hemming, ið sigur alt ilt um okkara uppskot um turkivirkj á Hvítanesi.

Hemmingur svaraði, at viðmerkingarnar vildi hann ikki strúka.

Vónandi skilja so øll, at Hemmingur einans hevði eitt í hyggju, nevniliga, at bæði uppskotini skuldu falla, so kundj hann og «14.» fáa nakað at rumbula við. Men rumbula bara, Hemmingur. — Tíni rumbul styggja øll hugsandi fólk burtur frá tær og yvir í javnaðarflokkinn.

Andrew ísheim skal vitna við mær, hvussu tú bart teg at við at fella uppskotid um 44 tíma viku arbeidaranna.

Ísheim ætlaði ikki, at tú

skuldi gera málið politiskt, tá ið hann talaði við undirritaða og teg, Hemming, og bað okkum báðar í felag og samarbeiði fáa sett fram eitt lógaruppskot um sjálvandi ópolitiskt; tí tá kundj vón vera um at fáa tað fram. Hemmingur gjordi beint tvørtur imóti og gjordi málið politiskt. Men kortini greiddu javnaðarmenn atkvøðu fyri uppskotinum — men tveir tjóðveldismenn rýmdu út.

Rumbula bara meira — góð Hemmingur. Rumbula endiliga við sama lag, inntil ongín tjóðveldisveljari finnist eftir — nokur tandj ella helst onki — eftir.

Rumbul og humbukk batar ikki nú í okkara upplýstu tíð.

Rumbultíðin er farin og kemur ikki aftur. Fólk krevja realitetir, og tí halda tey seg til veruleikan, sum javnaðarmenn arbeida við og harvið fremja arbeid til allar hendur á landi og sjøgv og sorgleyst liv fyri gomul, sjúk, einkjur, faðirleys og øll, sum áður livdu á livsins skuggasíðu.

J. H. Danbjørg.

men eru »positivarie« enn tjóðveldismenn.....»
»Eisini vit vilja ásanna, at javnaðarmenn hava meira praktískt arbeiði at visa á enn tjóðveldismenn...«

Veitst tú?

Amerikanskur visindamaður, sum, at fyrsti rímdarfararin, ið verður at gera ferðina til Mars ella Venus eiga at vera harðfrystur á tí 18 mánaða longu flúgvngni, tá teir á tann hátt kunna spara uppá nógv rúm í rundarskipinum — rúm, ið annars var neyðugt at brúki til mat- og íltoymslu.

AT tað á framsýning í Brussel varð vist eitt töl, sum lettiga kundj forstirra eina vanliga mynd uppá 15 sek. og í fullum dagslýti.

AT í Noreg brúka tey 1,4 pór av skónum uppá fólkid, í Svørki 1,6 og USA 3,5 pór.

AT Svævis var fyrsta land í heiminum, sum fór undir at seta árostól á myntirnar. Hetta hendi fyr 460 árum síðan.

AT mannafóturin er gjørdur av 28 beinum, sum verða fest saman við broski, voddum og sinum.

AT tað kostar millum 4 og 5 oyru at gera eitt l-oyna.

AT í Bretlandi ætla teir nú at fara undir at gera myntir úr plastik.

AT fimti hvor svii er bilegari.

Gømlur

HORNBLASTUR Hornblásarar okkara hava lagt stóran dent á at fáa sum mest og best burtur úr hornblásturinum, sum setur so frálikan dam á stevnuhald og aðrar samkomur.

Klakksvíkingar hava danskan venjara her uppi og Havnarmenn bretskan venjara, ið eisini hevur verið í Klakksvík og lagt blásarunum har lag á.

Ætlanin er, at bæði hornblásarar úr Klakksvík og úr Havn skulu leika undir Norðoyastevnuhaldinum.

Flokkurinn

SÍÐAN vit boðaðu frá og lótu blað ið koma út tveir ferur um vikuna, hevur blaðið fingið góðan stuðul frá kvinnum og monnum, ið fegin vilja vera við til at vinna á teimum trupulleikum, ið standast av einari oktari blaðútgávu.

Hetta eru vit javnaðarfólkum takksamir fyri. Hetta er góður og neyðgur stuðul, og vilja vit lova okkum at lata hesa áheitan um framhaldandi stuðul eisini rokka teimum mongu javnaðarfólkum, har tað ikki hevur verið gjørligt gjøgnum fløgg at taka nærri um hesi viðurskipti.

Endamálið er framhaldandi oking og nýggj tilfok. Lyfta vit í felag, koma vit skjótari at málunum. Einhvør stuðul er kerkinur.

Leiklist

BARNASJÓNLEIKIR. Tað er líkt til, at rættlig kapping er komin í barnini í teinum vaksnu plássunum at framfara sjónleik. Seinast var tað skúlabarni í Klakksvík, sum framfóru sorgarleikin «Marit», og nú hetta vikuskiftið er sjónleikurin «Robin Hood» framfóru í Havn — eisini av børnum.

VERULEIKI

TAD ER VERULEIKI AT undir undanfarna landsstyri hendi einki av tðningi á mentunarskúlinum; men undir hesum landsstyrimum er farið undir byggjgvin av studentaskúla við køstleidd, verður farið undir lærarskúla við venjingarskúlinum, hevur hískolin á fyrsta sinni fingið stórvegis stuðul, eru hysgjøgri fólkaskúlar enn nakrarnar rður, er lesnadarstúningurin fleirfaldalur o, s. fr.

I DAG

ARBEIDSLOYSLISTUDUL

Øll sosialt vel framkomin lond hava tryggjað arbeidandi borgarum sumum móti arbeiðsloysi, í kapitalistiska samfelagnum er arbeiðsloysi eitt stóugt afturvendandi forbaniki, ið elvir saku, trot og trøngd í arbeiðsraheiminum, skerjir atkomulíkindini til lærdoms, skerjir livsrettin.

A hesum oki eru vit onga leið kommir. Tað er tí neyðugt at leggja til brois á hesum oki. Vist vita vit, at tað er ikki lótuverk at skapa eina fullgøða trygd; men stóðið má leggjast, og her megu arbeidarar og hilt almenna taka lógvatak og í felag leggja rygg til hetta peningaliga so kravmikka mál.

Í grannalondum fáa arbeiðsleysir arbeidarar nú einar 60—70 kr. um vikuna. Hetta er ikki nógv at liva av; men kortini ein stuðul til livsins upphald.

Eingin eigur at liva neyð ella fáa sín livsrettindi skerd á nokrum oki, um hilt kreppukenda kapitalistiska samfelagið er brekað av ágangi arbeiðsloysins.

Landbúnaðurin

Fyrirminur við maskin-

mjólkmaskinum

LANDBÚNAÐURIN. Ofta verður trivið í okkara landbúnaðarviðurskipti, og tað er royndur lutur, at á hesum oki eru vit stórliga í afturhønd; men eisini her verður trivið til verka. — Vít skulu her trivið í lítlið dómid um nútímans landbúnaðararbeiði:

Í Wambasa í Svørki hava teir í einum fjósi sett upp nútímans mjólkmaskin, ið ikki efnans mjólká kúnum, men lata mjólkina renna beinleiðis úr kújugrurum í goymslutanga, hagar hon kemur reinsað og á annan hátt

tilgjørd til sølu. Maskinurnar eru 15 í tali og hava kostað 25.000 kr., kunnu mjólka 240 kúni, soleiðis at kúgvatalið í hesum fjósi kann setast upp frá 180 til 240 og mjólkframlæiðslan við 160.000 kg. Mjólkittidn er minkað frá 8 niður í 6 min. uppá kúna, ein vinnur uppá 16 tímar, ið spær 2 mannsarbeiði. Samstundis er fyrreikingararbeiðið niður sett við 2 tímunum dagliga. Tá mjólkimbodini einans kostar 100 kr. uppá kúna, er hetta stórvinningur.

hen blot udbetalte arbejderne en løn, reduceret med den tredjedel, der herfra skulle udredes.
»Dagbladet«s forfidsrost vender således forholdet nøjagtigt på hovedet; men det er vel også nød vendigt, hvis der skal blive noget at prale af. —

Kannan

BORNI SMÆRRI, TÁ MÓÐURNAR ROYKJA

Bæði amerikanskir og danskir granskarakar siga, at tað er vandi fyri, at bornin verða smærri, um móðurnar roykja, meðan teir ganga við børnum, og aftrat hesum kemur at bornini aloftast eisini verða heilsuveikari enn børn hjá kvinnum, ið ikki roykja.

Hetta verður sagt í frágreiðing frá dr. Richard Masland, stjórnarum fyri amerikanska stovninum fyri neurologi og blindni, tí eina senast neyvnd.

Kannarar av 50.000 barnakønum hava prógvað, at kvinnur, ið roykja, fæða børn síni ov tíðliga. Danski professari dr. med. Ebbe Brøndstrup, Ríkshospitalið, sigur um hetta, at amerikanska kannararnar vátta tað, ið vit hava havt varðgun av í mong ár.

Viðari sigur danski professari: — Tað hevur verið arbeitt við hesum máli í fleiri øðrum londum, og heildarstíðið er, at bornini veruliga verða smærri, um móðurnar eru stóroykjarar. Við «smærri» meini eg, at bornini sum oftast verða ov tíðliga fædd. Vít hava gjørt sum kannarar; men útsliini eru enn ikki almannakunnigjörd.

afgjøð

»POSITIVARIE«. Tá onkur heldur fram, at fólkaflokksmenn hava verið negativir og við hvørt óangaligrum andstøðuflokkur, eru fólkaflokksmenn ofta kvikir at tveita eftir javnaðarmonnum, at teir vóru beinleiðis negativir sum andstøðir av fólkaflokkstýrimum; men hetta mundi ikki vera so, tí í 1953 skrivði Dagblaðið:

»Annars skal henda grein verða eitt próg frá Dan, at javnaðar-

SOSIALURIN

Viðmerkingar

ØKEYPIS SJÚKRÁHJÁLPI

Tá ið javnaðarmenn komu til ræðið í Bretlandi aftaná heimskardigan, framdu teir stór sosial tilfok. Teirra millum var økeypis sjúkráhjálpi, annaðhvørt tað var at fara til lekna ella verða lagdur inn á sjúkráhus. Hetta var eitt framúrskarandi tiltak, serstakliga í einum so sosialt tilfalskomnum landi sum Bretlandi.

Sjálvandi eigur øll sjúkráhjálpi at verða økeypis, tí lítlið rættvisi er í at verða økonómiskt neysdur um sjúka gongur á.

Vít kenna, hvussu ovurdýrt tað er at vitja ein lekna. Sjúkrakassarnir lógva undir stórum figgarbyrðum og nærum á hvørum ári neyðast teir at seta ímægladið upp.

Neyðugt er at finna eina aðu og betri gongda leið, men aðalmálið má verða.

at tryggja øllum borgarum samfelagsins økeypis sjúkráhjálpi, so eingin verður at koma í figgarligu trupulleikar av at vera sjúkari — hvørki forsyrgjarar ella tey, ið forsyrgjarin er avvarandi av.

adrir siga

»DIMMALETTINGE« viðgerð í oddgrein sjálvstýrspolitikkin fram gjeðnum tíðina og við hesum orðum serstakliga vend til Dagblaðið:

— »Fortidsrostene« í Dagblaðið ger sig forøvrigt, vi noierer det blot for en ordens skyld — skyldig i grov ekstra fejlhuskning, da den minder om, hvor rask »man« var i hine gave forudms dage, at man simpelthen byggede veje for egne penge, da man ikke fik dem fra Danmark. Sagen var — det vil mange kommunalførstandere kunne bevidne — stik modsat denne, at staten efter aftale skulle vide 23 af anlægsomkostningerne for vejbygning og den rest af udgifterne skulle udredes fra færøsk side. I praksis udførtes vejene mædertid i lang tid af fleste tilfælde for statsfiskudet alene, idet man simpel-

— 2802 —
SNAR-vaskad
centrifugerað og turkað
SNAR-vask
Bøgeta 14

Hold fast ved det faste
brændsel - skift til ...
HESSE-O-MATIO
den tankende koldbælt...
dobbelte termostater
dobbelte brændselberegninger
P I
VAUDERM LUTZEN